

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת"

סיפורי החיים של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור זיכרון השואה ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il.
אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ברגר	שם פרטי: צבי
-----------------------	---------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות דפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים. חובה למלא את השדות המודגשים.

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: ברגר		בלועזית: BERGER	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: הרש		בלועזית: HERSZ	מין: ז
מקום לידה (ישו, מחוז): ז'ינז' (הרש) סקאל אלבוק		בלועזית: WARISZ SOKAL ALBUK	ארץ לידה: פולין
שם פרטי של האב: א'סקוב		שם פרטי ושם נעורים של האם: הינקה פל	
שם פרטי של האישה/הבעל (האם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):		שם נעורים של האישה:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישו, מחוז): ז'ינז'		בלועזית:	ארץ המגורים: פולין
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:		מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישו, מחוז, ארץ): מסען אבארוסיה, ביאליסטוק, אייקוואינה (פולין), סיבור			
האם היית בגטאות? אילו ומתי?			
האם היית במחנות? אילו ומתי?			
מקום השחרור:		תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?		לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?	
מקומות/מחנות בדרך לארץ ישראל:		שנת העלייה:	שם האנייה (אם עלה בדרך הים):
ז'ינז', ז'ינז' סקאל		1949	ז'ינז' סקאל

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(צינוי דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בעיירה קטנה בפולין, שנקראת ורש, למשפחה יהודית דתית. היינו שני אחים. אני הבכור והיה לי אח קטן, מוישלה, שמת בדרך כשהיה כמעט בן שנתיים, בזמן שברחנו מהנאצים. רוב התושבים בעיירה היו יהודים והיתר פולנים ואוקראינים. לא היו שכונות מעורבות וגרנו בשכונה יהודית. אבי יעקוב היה מלמד בחדר והיה בעל חזות יהודית מסורתית, עם פאות וזקן.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(צינוי דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

ב-1939 נכנסו הרוסים לעיירה. אני זוכר שהיה אז חג סוכות. כעבור מספר ימים הם יצאו ונכנסו הגרמנים. בזמן הזה הספקנו כבר לשמוע שמועות על מה שקורה במקומות שהגיעו הגרמנים והורי החליטו לעזוב במהירות. עזבנו עם סבי וסבתי מצד אבא ואחות של אבי, הנצי'ה. אחותו השנייה של אבי נשלחה לרוסיה וכך ניצלה ואחותו הבכורה, אַתל, שהייתה כבר נשואה, נעלמה עם כל משפחתה. הגענו ללובוב לביתה של דודתי ומצאנו בית חצי הרוס מפצצה שחוררה את התקרה. נשארנו שם מספר ימים ואז התחלנו את הנדודים לכיוון רוסיה בעזרת מבריחים. סבתי גיטל פרגר וסבי שלום שכטר מצד אבא (הם נישאו רק בנישואים יהודים לכן אסור היה לקרוא להם באותו שם משפחה על פי החוק) נשארו בלובוב ולאחר מכן נשלחו לסיביר ושם מתו. ברחנו דרך היערות שם פגשנו פרטיזנים ונשארנו איתם תקופה מסוימת. לא יכולנו להישאר הרבה כי זה סיכן אותם. אחי הקטן מוישלה מת כבר בשלבים הראשונים של הבריחה. אחרינו נעלמה אימי, הינדה, במהלך פשיטה של הגרמנים על הפרטיזנים באזור היערות. עד היום אין לי מושג מה עלה בגורלה. המשכתי לברוח יחד עם אבי ודודתי. עברנו בביאליסטוק ובאוקראינה. נשארנו תקופה מסוימת בעירה קטנה ליד דומבאס שנקראת פנטילונופקה. אני חושב שאפילו הלכתי לגן. זה היה בדיוק אחרי המלחמה בין פינלנד לרוסיה. דודתי הנצי'ה עבדה שם בבית חרושת לייצור לבנים שמות, ושם כנראה נדבקה במחלה איומה – סקרלודרמה, שמנוות את כל המערכות. היא נפטרה בגיל 34 מספר שנים לאחר שעלינו לארץ. נשארנו בעיירה עד 1941, אז התחילו הגרמנים לכבוש את רוסיה וכל העיירה, כולל המפעל, הועברו מזרחה לעיר סטאלינסק. זה היה אזור של מכרות פחם ושם נשארנו עד סוף המלחמה. במשך כל תקופת הנדודים סבלנו מרעב קשה ואנשים רבים סביבנו מתו ברעב. איך הצלחנו לשרוד זה סיפור בפני עצמו. נדמה לי שזה היה בזכות אבי, שהצליח איכשהו להשיג אוכל לנו ולעצמו. הוא הצליח להכניס אותי למשך כשנה וחצי לבית יתומים, שבו קיבלתי אוכל כל יום. בנוסף הוא היה מלמד בבתי יהודים בסטלינסק. הייתה שם שכונה שלמה של צריפים שהיו בה רק יהודים ואבי היה הולך כל יום לבית אחר ללמד את ילדיהם עברית ולימודי חדר. בזכות זה זכה כל יום לארוחה וכך ניצל מרעב. בד"כ נתנו לו מרק ופרוסת לחם. את הלחם הוא שמר והכין ממנו צנימים בשבילי. אבי, יעקוב, היה אדם מיוחד ואופטימי. הוא האמין באלוהים באופן עמוק, האמין שהכל משמים וקיבל הכל באהבה.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(צינוי דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

ב-1945 הוקם צבא פולני ברוסיה ואפשרו לאזרחים פולנים לצאת מרוסיה ולחזור לפולין. בעקבות זאת יצאנו גם אנו - אבי, שתי אחיותיו ואני - בחזרה לפולין. במאי 1946 הגענו לעיר הנמל שצ'צ'ין בפולין, שם קיבלנו דירת פאר ליד הנמל, שננטשה ע"י הגרמנים שברחו. כל העיר הייתה הרוסה ולא היה שם כלום, לא אוכל ולא בניין. לא יכולנו לחיות שם. בעזרת שליחים מישראל שהקימו ארגונים להצלת יהודים, הועברתי לקיבוץ של "דרור" בעיר ביטום. דודתי עברה לקיבוץ באיטליה. מאוחר יותר התאחדתי שוב עם אבי ויחד הגענו דרך צ'כיה ואוסטריה למחנה איינרינג בגרמניה. נשארנו שם עד שהמחנה חוסל והועברנו למחנה לכפלד. היינו שם כשנה וחצי ואז הועברנו למרסי ומשם באוניה "עצמאות" לארץ.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(צינוי דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

הגענו לארץ ב-1949 למחנה עולים בפרדס חנה. משם עברנו לעכו בעקבות דודתי הנצי'ה, שכבר הייתה בארץ וגרה עם בעלה בעכו. יחד איתנו הגיעה גם דודתי השנייה, שגם היא כבר הייתה נשואה עם ילד. כשהגעתי לארץ כבר הייתי כמעט בן 17. בגלל המלחמה ההשכלה שלי לא הייתה מסודרת. בסיביר הלכתי לבית ספר ועשיתי 5 כיתות. במחנה לכפלד למדתי חשמלאות. כשהגענו לעכו הלכתי ללמוד מסגרות ועבדתי בזה עד שהייתה לי תאונה ואבי אסר עלי להמשיך. ב-1951 התגייסתי לשירות סדיר. ב-1953, התחנתתי עם חברתי, רעיה ויספלנר, שגם היא ניצולת שואה, ונשארנו לגור בעכו עד היום. לאחר השירות הצבאי עבדתי כשוטר. לאחר עשר שנים במשטרה החלטתי לקנות משאית ולהיות עצמאי. עבדתי על המשאית כ-18 שנה עד שקיבלתי התקף לב ואז חזרתי לעבוד כשכיר במחלבות (12 שנה) ואח"כ במלון חוף התמרים, שם עבדתי כ-12 שנה עד יציאתי לפנסיה בגיל 76. אשתי הייתה עקרת בית. נולדו לנו 2 ילדים, בן ובת, מהם יש לנו 4 נכדים.